

Appendix- Biblioteken som lärmiljöer år 2 Bibliotekens projektredovisningar

Bibliotek har skrivit rapporter om sina delprojekt De ombads att i rapporterna lämna uppgifter och reflektioner utifrån följande frågeställningar:

Genomförande - Hur har ni arbetat med beståndsutveckling, marknadsföring, vilka aktiviteter som genomförts och för vilka målgrupper, hur många personer har deltagit i aktiviteterna, resultat och erfarenheter av arbetet med Library Press Display etc.)

Samarbete - Vilka externa kontakter har ni haft och på vilket sätt har ni samarbetat med dessa? Fortsatta samarbeten?

Resultat och måluppfyllelse - Har önskat resultat nåtts? Har målen som sattes i projektansökan uppnåtts? Reflektioner.

På vilket sätt projektet övergår i ordinarie verksamhet - Vad lever vidare och hur sker integreringen i den ordinarie verksamheten efter projektets slut?

Övriga synpunkter och reflektioner

Här följer en sammanställning av samtliga rapporter i sin helhet.

Kinda bibliotek

Projektansvarig

Namn: Thomas C Ericsson

Befattning: bibliotekschef

Telefon: 0494-191 06

E-post: thomas.c.ericsson@kinda.se

Projektets syfte/mål

Främja den digitala och demokratiska delaktigheten hos utsatta grupper och skapa nya mötesplatser för nyanlända och "gamla" Kindabor.

Genomförande

- Anordnat "IT-caféer" för de som gått studiecirkel i ABF och Flyktingkontorets regi. Ca 25 personer deltog. (P.g.a. stor arbetsbelastning under hösten har vi endast genomfört 1 st hittills. Ytterligare aktiviteter planeras under "Get Online week i mars 2012.)

Flyktingkontoret har haft återkommande "Språk Caféer" i sina lokaler, ca 1 gång/vecka under hösten med sång, musik, samkväm. God uppslutning

- Vi har köpt in många titlar på somaliska (företädesvis barnböcker, ljudböcker) samt lättlästa böcker på svenska. Har placerats främst i Kisa och Horn där de somaliska grupperna är störst

Samverkan och externa kontakter

Samarbetet med Flyktingkontoret, ABF och Lärcentrum har utvecklats under året. Ser tydligare vilka olika roller och målgrupper respektive organisation har.

Resultat och måluppfyllelse

Vi tror oss ha bidragit till att den demokratiska delaktigheten ökat genom att så många genomgått IT-kurser. Genom tillgången till lättlästa böcker på svenska har många nyanlända förbättrat sina språkkunskaper. Barnböckerna på somaliska har lånats mycket flitigt och gett dessa barn tillgång till sitt eget lands folksagor och berättelser. Flera av böckerna har haft parallelltext på svenska och engelska vilket gjort att deras lärare kunnat använda dom i klasserna för att öka förståelsen för deras bakgrund och kultur.

Hur projektet övergår i ordinarie verksamhet

Vi kommer att hitta former för fortsatt samarbete med studieförbund och Flyktingkontor. IT och språkcaféerna har slagit väl ut och kommer att permanentas med minst 2-3 st./år.

Linköping – Närbiblioteken i Ryd och Skäggetorp

Ryd

(Projektansvarig i Ryd slutade sin anställning under våren 2012 och flyttade till annan kommun.)

Inom projektet Biblioteken som lärmiljö var tanken att Ryds bibliotek och Skäggetorps bibliotek skulle starta språkcaféer samt ha biblioteksvisningar för SFI-klasser. Vägen fram till att genomföra detta har varit lång och verksamheterna har ännu inte kommit igång på Ryds bibliotek.

Under våren har vi på Ryds bibliotek letat efter passande samtalsledare till språkcafé-verksamheten. Vi har själva annonserat i gratistidningen Rydsnytt samt satt upp affischer runt omkring på orten, men utan lycka. Däremot hittade Pam Curwen på Röda korset till sist två samtalsledare som ville hålla i språkcaféverksamheten på Ryds bibliotek.

Det som är i uppstartsfasen just nu (apr/maj 2012) är alltså språkcaféverksamheten. 16/4 hade Ryds bibliotek ett möte med Pam Curwen från Röda korset, där vi diskuterade upplägg och starttid för verksamheten. Två samtalsledare har anmält sig och den 7 maj kl. 17-18 kommer första språkcaféet att hållas i bibliotekets avskilda bokrum. Tanken med språkcaféverksamheten är att det ska vara ett socialt forum där människor kan mötas och träna på sin svenska, vilket det kan finnas ett stort behov av i Ryd. Bibliotekets roll i sammanhanget är att tillhandahålla lokal och fika samt kort presentera någon del av bibliotekets utbud i slutet av timmen.

Språkcaféet kommer att hållas en gång i veckan, varje måndag eftermiddag, fram tills dess att biblioteket håller sommarstängt i juli. Förhoppningarna är att vi ska nå olika målgrupper, både yngre och äldre, och att caféet ska fylla en social roll som tidigare fattats i Ryd. De utgifter som språkcaféverksamheten genererar är framför allt fikakostnad, eventuellt kan annat tillkomma efter hand som verksamheten utvecklas.

SFI-visningarna har ännu inte kommit igång utan är fortfarande i planeringsstadiet. Vi har gjort en mall till hur en visning kan se ut och kontakter ska tas med lärare från olika SFI/SAS-utbildningar i Linköping. Förhoppningen är att någon visning kan hållas innan sommaren, för att testa formatet och få igång det hela. Det viktiga är att få en bra kontakt med lärare/kontaktpersoner på olika utbildningar, så att visningarna skulle kunna bli återkommande.

Individuell handledning

Ryds bibliotek och Skäggetorps bibliotek har som en del av det nu avslutade projektet Nytt & Nöje startat en verksamhet med individuella datorhandledningar på arabiska och somaliska. Detta då vi märkt att det finns en stor efterfrågan från somalisk- och arabisktalande att få hjälp med praktisk Internetanvändning, till exempel bankärenden och liknande.

Tanken med projektet var att det även skulle starta studiecirkel i samarbete med studieförbundet Ibn Rushd, men dessa har ännu i skrivande stund inte kommit igång. Det samarbete som skett med Ibn Rushd har framför allt varit att de hjälpt biblioteken att hitta lämpliga handledare för den somaliska handledningen. Kanske kan studiecirkelarna komma igång senare om man märker att det finns ytterligare efterfrågan – men ett problem har varit

att inget av biblioteken ännu har tillgång till ett trådlöst nätverk. Detta är ett problem som måste lösas innan man går vidare med studiecirkelarna, då Ibn Rushd har tillgång till bärbara datorer men inte internetuppkoppling på Ryds bibliotek. Trådlöst nätverk ska finnas på Ryds bibliotek så fort det är löst med skolan och LK Data – först då kan man marknadsföra studiecirkel.

På Ryds bibliotek har handledningarna kommit igång under mars/april, kanske tack vare extra marknadsföring under kampanjveckan Get online week (v. 13). Under denna vecka hade vi handledarna på plats för drop-inhandledning och vi försökte att sprida ordet så mycket som möjligt. Kanske är det detta som har gett effekt. Vi har folder som besökarna kan fylla i på arabiska/somaliska och lämna in till oss för tidsbokning. Detta har varit ett bra system men som kanske kunde förbättras och förenklas ännu mer. På Ryds bibliotek har det hittills genomförts nio handledningstillfällen – fyra på arabiska och fem på somaliska. Fler tider än dessa har bokats in men ett problem har varit att många har avbokat sina tider eller helt enkelt inte dykt upp. Förslagsvis kunde man inför fortsättningen införa något slags system med påminnelser via telefon eller sms, så att inte handledarna väntar i biblioteket utan att någon dyker upp. Generellt sett är det en del praktiska problem med bokningar och statistikföring som skulle behöva lösas inför framtiden – men tydligt är att det finns en efterfrågan på handledning på arabiska och somaliska.

De utgifter som verksamheten genererar är framför allt personalkostnad för handledarna, men det som kan tillkomma är eventuella extra kostnader för marknadsföring och uppstart av studiecirkel.

Skäggetorp

Projektansvarig

Namn: Anna Chantre och Joel Hedlund

Befattning: Verksamhetsansvariga, Skäggetorps bibliotek

Telefon: 013-208978

E-post: anna.chantre@linkoping.se, joel.hedlund@linkoping.se

Projektets syfte/mål

Syftet med projektet Biblioteket som lärmiljö på Skäggetorps bibliotek var att stärka och göra biblioteket känt som en lokal mötesplats, där nya svenskar kan öva upp sin svenska, mötas över språkgränserna och öka sin delaktighet i det svenska samhället.

Genomförande

Projektet har bestått av två delar: att starta en språkcaféverksamhet på Skäggetorps bibliotek och att erbjuda biblioteksvisningar för SFI-elever som bor i Skäggetorp.

Språkcafé:

Genom Röda korset fick vi kontakt med samtalsledare. I slutet av februari hölls det första språkcaféet och vi planerar att hålla på sommarstängningen i juli. Språkcaféträffarna har hållits i bibliotekslokalen, på onsdagar kl. 10.30- 11.30. Hittills har caféerna besökts av en varierande grupp deltagare, upp till åtta personer per tillfälle. Röda korsets medarbetare har lett samtalen medan biblioteket har stått för lokal, fika och en kort informationsstund om bibliotekets innehåll och tjänster.

Vi har spridit information om språkcaféet genom handaffischer som delats ut på biblioteket och till lokalföreningar genom Allaktivitetshuset m.m. Vi har också försökt prata med personer som vi tror ha behov av språkträning eller som uttryckt intresse av att träffa andra och samtala på svenska.

SFI-visningar:

Vi har tagit fram en mall för vad visningarna kan innehålla, så att alla som arbetar på Skäggetorps bibliotek ska kunna hålla i en visning och fylla den med samma innehåll.

Vi har ägnat en del tid åt att prata och fundera kring hur vi ska bjuda in och hur det ska gå till rent praktiskt att få hit SFI-elever som bor i våra stadsdelar – det är ju inte så klasserna är uppdelade. Vi tror att det skulle vara bra att de kommer hit tillsammans med sina lärare, då det kan underlätta kommunikationen. Vi kan också ta hjälp av Abdul och Ahmed i grupper där det finns många som pratar arabiska eller somaliska.

För att kunna visa bibliotekets elektroniska tjänster har vi köpt en bärbar bredbildsprojektor och en filmduk på stativ.

Vi har också utformat ett förslag på hur en skriftlig inbjudan till lärarna skulle kunna se ut, men bestämt oss för att börja med att ta muntlig kontakt med rektorer/ ansvariga för SFI-undervisningen på de olika skolorna till hösten.

Vi har även fört diskussioner med den personal som arbetar med vuxnas lärande på huvudbiblioteket, eftersom de också erbjuder biblioteksvisningar för SFI-grupper inom ramen för stadsbibliotekets avtal med bildningsnämnden i Linköpings kommun. Visningar av SFI-elevernas lokala bibliotek skulle vara ett bra komplement till dessa.

Vi ser också att det finns likheter med den samhällsorientering som nyanlända invandrare i Linköping erbjuds på huvudbiblioteket. Deltagare i den verksamheten kommer också att erbjudas en frivillig visning av Ryds och Skäggetorps bibliotek.

Samverkan och externa kontakter

Språkcaféerna har genomförts tillsammans med Röda korset. Vi har många beröringspunkter med varandra. Kanske kunde vi gå vidare med att hjälpa till med t.ex. läsläsning?

Resultat och måluppfyllelse

Från början var det svårt att få deltagare att komma till språkcaféet. Många uttryckte intresse, men dök inte upp eller hade inte möjlighet att komma just den tiden. Många kanske studerar förmiddagstid? Så småningom blev träffarna bättre kända och besökta och har nu nått upp till målet att bli en mötesplats och en möjlighet för nya svenskar att träna svenska på biblioteket. En bieffekt av språkcaféverksamheten är att mångfalden synliggörs på ett positivt sätt även bland den svensktalande delen av biblioteksbesökarna. Vid sidan av vårt språkcafé på onsdagarna tycks ett parallellt språkcafé ha uppstått spontant andra förmiddagar i veckan.

Arbetet med biblioteksvisningar för SFI-elever står ännu i startgroparna, beroende på en långvarig sjukskrivning, personalomsättningen på Ryds bibliotek (sedan ansökan har tre olika personer jobbat där) samt bristen på vikarier under Linköpings stadsbiblioteks arbete med projektet "Framtidens bibliotek".

Projekttiden har främst ägnats åt att ta diskutera och börja ta fram en struktur för hur SFI-visningarna skulle kunna gå till. Målet att ta fram en mall för visningarna har dock uppnåtts. Vi planerar att använda återstående medel till personaltid och marknadsföring för att få igång samarbetet med SFI-utbildarna.

Projektets övergång i ordinarie verksamhet

Vi kommer att fortsätta med språkcaféerna så länge vi har en samarbetspartner. Samtalsledarna från Röda Korset är inställda på att fortsätta åtminstone till hösten. Att erbjuda biblioteksvisningar för SFI-grupper inom ramen för stadsbibliotekets avtal med Bildningsnämnden kan vara ett sätt att integrera arbetet i vår ordinarie verksamhet.

Övrigt

Eftersom Skäggetorps bibliotek redan hade börjat med datorhandledning på arabiska i ett annat projekt, föll det sig naturligt att när Ryd och Skäggetorp gjorde en gemensam ansökan, även samarbeta inom detta område. Det gäller även de studiecirklar vi erbjuder i samarbete med IBN Rushd inom ramen för Digidel. I och med det samarbetet fick vi även tag på en somalisktalande handledare. Således har en del av pengarna gått till personaltid för handledarna samt marknadsföring för individuell handledning och studiecirklar. En studiecirkel på arabiska har påbörjats, men eftersom samarbetet med IBN Rushd har fungerat dåligt har vi avslutat det samarbetet och har tagit kontakt med ABF istället. Då kan vi dessutom genomföra cirklar i våra egna lokaler. De individuella handledningarna planerar vi låta övergå i Digidel till hösten.

Mjölby bibliotek

Projektledare: Helena Bengtsson, Mjölby bibliotek, helena.bengtsson@mjolby.se

Lär miljöprojektet med inriktning mot personer med utländsk bakgrund har bedrivit på Mjölby bibliotek under april 2011- april 2012. Vi har inlett ett samarbete med SFI/Komvux vilket bland annat har resulterat i att biblioteket har ordnat visningar för SFI-klasser vid flera tillfällen. Vi har även förfrågningar om visningar till sommarkurser i samhällsinformation för flyktingar och invandrare.

I samband med dessa visningar har vi berättat om bibliotekets service och med hjälp av projektor och storskärm visat bibliotekets tjänster på nätet. Vi har gått igenom hur man loggar in på mina sidor, och att man kan beställa böcker på andra språk via nätkatalogen. Vidare har vi visat hur man lyssnar på online-ljudböcker och då speciellt framhållit möjligheten att lyssna på lättlästa ljudböcker och ljudböcker för barn. Vi har tipsat om att man också kan låna pappersboken så att man både kan läsa och följa med i texten. Därefter har vi haft en guddad visning i bibliotekets lokaler, där vi särskilt har visat var barnböcker, lättläst, tidskrifter, grammatik, språkkurser och litteratur på andra språk finns.

För pengarna har vi köpt in medier för att underlätta för personer med utländsk bakgrund att lära sig svenska. Vi har kompletterat det ganska magra utbud vi hade innan. Sådant som vi t.ex. saknat, men nu har köpt in, är bildordböcker, språkkurser i svenska som utgår från andra språk (arabiska, franska, engelska), tvillingböcker till barnavdelningen (paket där samma titel finns i ett ex på svenska och ett ex på annat språk.) När det gäller en del andra invandramedier har det funnits luckor när det gäller t.ex. lexikon och körkortsböcker som vi fyllt. Vi har köpt in diverse allmänna böcker på olika nivåer för att träna svenska, och medier specialiserade på olika yrken, t.ex. vårdyrken.

Vi har bland annat analyserat de fjärrlån som gjorts, antal lån på våra egna medier och synpunkter från bl.a. SFI-elever om vad de saknar för medier hos oss för att kunna lära sig svenska, för att kunna göra ett så bra urval som möjligt vid inköp av medier.

Vi kommer att göra det tydligare att dessa böcker finns både i biblioteksrummet och genom information på t.ex. visningar.

Deltagandet i projektet har gjort oss mer uppmärksamma på dessa frågor. Vi har nu en specifik person som ansvarar för utländska medier, och har kontakt med SFI och Komvux, så att dessa frågor inte glöms bort, som de annars lätt gör.

Vi kommer att fortsätta att utveckla vårt samarbete med SFI/komvux och arbeta med beståndet mer aktivt än innan, både när det gäller inköp och marknadsföring.

För redovisning av inköpt material, se bilaga.

Motala

Projektansvarig

Namn: Inger Hollström Flis

Befattning: Bibliotekarie

Telefon: 0141-22 54 78

E-post: inger.hollstromflis@motala.se

Projektets syfte/mål

1. Att tillsammans med studieförbund och eventuellt andra föreningar starta någon form av språkcafé under hösten 2011.

Syfte: Att göra biblioteket till en bättre plats att öva svenska på och mötas över språkgränserna. Att bidra till ökad integration i det svenska samhället.

2. Att arbeta med visningar för SFI-grupper på olika nivåer

Syfte: Att göra biblioteket och de resurser som finns här ännu mer kända inom målgruppen. Att skapa rutiner för visningarna så att alla SFI-grupper får en rundvandring i biblioteket. Vi ska göra en plan för våra visningar så att alla som ska hålla i visningarna vet precis vad som ska visas. Vi ska även jobba för att utöka visningarna med visningar av lättlästa böcker, elektroniska medier, e-böcker, e-ljudböcker, Library Press Display (som vi får tillgång till genom projektet) samt andra databaser som kan vara intressanta.

Genomförande

Visningar:

Vi som arbetar som bibliotekarier på vuxensidan har träffats och planerat hur biblioteksvisningar för SFI-grupper och liknande ska se ut, vad vi ska ta upp, vilka medier som ska visas, vilka e-tjänster vi ska visa etc. Vid planeringen fick vi mycket hjälp av tips vi fått från en grupp i länet som jobbat med dessa frågor. Vi har samlat ihop material, broschyrer och liknande på en vagn som står färdig att ta med på visning. Nu på slutet av projektperioden har vi gjort en powerpointpresentation som vi kan ha som stöd vid visningar.

Vi har skickat ut information (se bilaga) om vad vi kan erbjuda till SFI m.fl. Vi erbjuder tre olika sorters visningar, en grundläggande, en annan där vi visar lite mer av våra e-tjänster och andra nättjänster och en visning där vi berättar om lättlästa böcker.

Vi har haft nio visningar och några fler är inbokade. Det har både varit grupper från SFI, från Komvux och från Lernias yrkesinriktade utbildningar. Språknivån har varierat. Vår biblioteksvärd, som talar arabiska har varit med vid flera av visningarna. Tyvärr har ingen ännu bokat in sig på en visning av lättläst litteratur, så den typen av visning har vi inte haft möjlighet att prova. Men vi har gjort flera grundläggande visningar och även en del där vi gått in lite mer på tjänster på Internet.

De som vi har visat Library Press Display (LPD) har varit mycket intresserade, men det är svårt att veta om de sedan använt tjänsten. Den är väldigt bra att ha, särskilt när det gäller de europeiska språk som vi inte har så mycket andra medier på. Då kan vi visa att de i LPD kan hitta nyheter på sitt modersmål. Vi har visat Library Press Display vid de flesta visningarna, samt vid ett tillfälle på Carlsund för en klass i svenska som andraspråk på Komvux. Det vore bra att visa den vid något tillfälle i en datasal då de som lyssnar också får möjlighet att prova hur det fungerar. Nu har LPD inte fått så stort utrymme, bara en liten stund i samband med information om allt annat som biblioteket kan erbjuda. Det vore bra att i fortsättningen också kunna erbjuda separata visningar med bara LPD.

Mötesplatsen:

Vi har tillsammans med sju studieförbund (Medborgarskolan, ABF, SV, NBV, Studieförbundet, Sensus, Folkuniversitetet) planerat och genomfört det vi kallat för Mötesplatsen (se bilaga). Mötesplatsen blev vår typ av språkcafé. Vi ville fokusera mer på integrationen än språkträningen. Tanken var att om man träffas och pratar om något tema så kommer språkträningen på köpet

Studieförbunden har valt ämnen och anlitat föreläsare. Vi har från bibliotekets sida samlat ihop ämnena och sammanställt en folder. Oftast har någon representant från det ansvariga studieförbundet varit med på Mötesplatsträffen. Tre personer från biblioteket har varit med på Mötesplatsträffarna, en bibliotekarie, en assistent och vår biblioteksvärd, som talar arabiska.

Vi har marknadsfört detta via studieförbunden, biblioteken samt varit ute och informerat i SFI-grupper och grupper som läser Svenska som andraspråk på Komvux.

Till våra träffar har det tyvärr inte kommit så många personer som varit nya i Sverige och behövt träna svenska, den målgrupp som vi marknadsfört oss mest mot. De som har kommit är svenska pensionärer, utom några enstaka undantag. Vid ett tillfälle kom två SFI-grupper, ca 20 personer, men då kom å andra sidan inga andra svenskar än de som medverkade och vi som arbetar på biblioteket. Vi har för det mesta varit mellan 5-10 personer som träffats och samtalat om olika ämnen. Vi tycker att träffarna varit värdefulla även om inte vår primära målgrupp varit med så mycket. Vi har haft många goda samtal, fått nya kontakter med föreningar av olika slag och lärt oss mycket under hösten.

Internationella veckan:

Tillsammans inom Sektor Kultur, dvs. Allmän kultur, Bibliotek och Musikskola, har vi genomfört en temavecka, Internationella veckan under vecka 43. Se bifogat program. Syftet var att göra biblioteket till en bättre plats att mötas på och att bidra till ökad integration i det svenska samhället, alltså ungefär samma syfte som för Mötesplatsen. Vi hade styrgruppsmöten med övriga inom Sektor Kultur + Hallen (ungdomscenter) och så hade vi möten tillsammans med invandrarföreningarna. De invandrarföreningar som var med var Somaliska kulturföreningen, Finska föreningen, Bosniska föreningen Liljan, Motala Kristna Förbund (som har medlemmar främst från Libanon och Syrien) och Fred och kärlek (som är en internationell förening).

Vi hade konserter, föreläsningar, work shop, filmvisningar, internationell festdag m.m. De flesta arrangemangen lockade en hel del folk. På författarföreläsningarna kom det i snitt ca 60 personer och på den internationella festdagen kom ca 300 personer mer än på en vanlig lördag. Det var många från invandrarföreningarna som var engagerade i att visa sina hantverksutställningar och servera mat och fika.

Vi samarbetade både med studieförbund och med frivilligorganisationer för att kunna finansiera det hela. Frivilligorganisationer kan söka bidrag från både Östsam och Kommunen för sina arrangemang, vilket de också gjorde och fick. Dessutom ställde Bostadsstiftelsen Platen upp med ett bidrag. Det kostade en hel del arbete för oss på biblioteket, men inte mycket pengar, trots att vi hade två kända författare och en världskänd sitarist på besök här.

Vi gjorde foldrar med programmet och affischer som vi försökte sprida ut i stan via anslagstavlor, caféer och via föreningar, studieförbund och SFI/Komvux. Därutöver så har foldern för Internationella veckan funnits på vår hemsida och alla våra arrangemang finns på På gång-sidan samt i Motala Tidnings "Det händer"-spalt.

Internationella veckan gav mersmak och förhoppningsvis kan vi göra om det nästa år igen. Kanske blir det rent av en tradition!

Samverkan och externa kontakter

Vi har samarbetat med studieförbund i kommunen när det gäller Mötesplatsen, dvs. Medborgarskolan, ABF, SV, NBV, Studieförbundet, Sensus och Folkuniversitetet.

Vi har också haft möten med några frivilligorganisationer, Internationella kvinnoföreningen (IKF), Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet (IKFF), Röda Korset och Rädda barnen, men inte ännu påbörjat så mycket samarbete. Några av dessa var med som arrangörer till föreläsningar under Internationella veckan och hade utställningar under denna.

Vi har också samarbetat med SFI-samordnaren och lärarna på SFI samt lärarna i Svenska som andraspråk på Komvux. De har varit mycket positiva till våra satsningar och låtit oss få komma och informera i klasserna om Mötesplatsen och Internationella veckan. Nu ställer de upp med till att besvara vår enkät om Mötesplatsen under lektionstid. Nu när vi har etablerat kanaler till SFI och grundläggande svenskundervisning på Komvux så underlättar det våra fortsatta kontakter.

Inför och under Internationella veckan samarbetade vi också med några av invandrarföreningarna i kommunen, Somaliska kulturföreningen, Bosniska föreningen Liljan, Finska föreningen, Motala kristna förbund samt Fred och kärlek.

Vi kommer att fortsätta det samarbete som vi har påbörjat. Vi har regelbundna träffar med studieförbunden och frivilligorganisationerna minst en gång per termin, oftast fler gånger beroende på vad vi behöver planera.

Förmodligen kommer vi att arrangera Internationella veckan även nästa år och kommer då att fortsätta samarbeta med de föreningar vi nu har kontakt med och förhoppningsvis utöka med kontakter med fler föreningar. Nu när vi vet till vilka kontaktpersoner vi ska vända oss är det lättare att nå föreningarna. Vi kommer fortlöpande att informera dem om vad som händer på biblioteket. De vet också vilka vi är och har fått upp ögonen för andra typer av samarbeten, t.ex. utställningar, föreläsningar m.m.

Resultat och måluppfyllelse

Vi har haft fler visningar för målgruppen än vad vi haft tidigare och visningarna har varit av bättre kvalitet än tidigare. Vi har samlats först för en gemensam genomgång och sedan gått runt i biblioteket. Fler har fått veta om våra nättjänster, bl.a. Library Press Display, e-böcker och e-ljudböcker. De har fått bekanta sig med Internationella Biblioteket och Bibblan svarar.

Vi skulle gärna ha visat mer av katalogsökning, men pga byte till nytt biblioteksdatasystem under hösten har vi själva varit osäkra och katalogen inte stämt med verkligheten. Därför har vi berört detta mycket lite under en period. Katalogvisningar får vi ta upp igen i vår när katalogen förhoppningsvis fungerar som den ska. Många grupper har varit här, men inte alla.

Det skulle vara bra att ha lite koll på vilka grupper som finns och vilka som varit här så att man kan bocka av. Det kan vara svårt eftersom grupperna ändrar sig hela tiden och inte styrs terminsvis som andra klasser. Det har känts väldigt positivt med visningarna och det verkar som att många fått upp ögonen för vad biblioteket har att erbjuda. De lärare som har följt med sina grupper har också lärt sig en hel del som de inte visste förut och kan på ett bättre sätt än tidigare berätta för sina elever om biblioteket.

När det gäller Mötesplatsen så har det inte inneburit så mycket språkträning, med få enstaka undantag, inte heller till integration eftersom de flesta som kommit varit infödda svenskar. Kanske har vi haft ämnen som inte varit tillräckligt intressanta. Tiden är också ett problem. Det är svårt att hitta en tid som passar. De som läser på SFI och Komvux är ofta ganska upptagna av studier av olika slag. Dessutom har många familj och barn att ta hand om, som gör att det kan vara svårt att komma iväg på annat än det man måste gå på. Vi kanske skulle utöka våra kontakter med Arbetsförmedlingen som kanske träffar fler som är daglediga och behöver komma ut och knyta nya kontakter. Förhoppningsvis hittar vi ett koncept och en tid som lockar fler personer ur vår primära målgrupp med hjälp av de enkätsvar vi nu håller på att samla in. Det blir spännande att se vad det kommer att innebära för planeringen inför våren 2012.

Hur projektet övergår i ordinarie verksamhet

Vi kommer att fortsätta med Mötesplatsen på något sätt under våren. Vi har haft ett möte med studieförbunden och utvärderat Mötesplatsen under hösten. Där kom vi fram till att vi vill fortsätta på något sätt, men att vi ska undersöka vad vår målgrupp egentligen vill ha för typ av verksamhet. Vi har skickat ut en enkät till SFI-lärarna och de har lovat att dela ut den och hjälpa eleverna att kunna svara på den. Sedan ska vi träffa studieförbunden igen i mitten av december och bestämma hur vi ska fortsätta.

Även visningarna ska vi förstås fortsätta med och även utveckla vidare. Vi hoppas på att öka intresset för visningar av lättlästa böcker. Vi skulle också vilja erbjuda visningar med enbart

katalogsökning eller Library Press Display, helst då i en datasal där de som lyssnar också har möjlighet att prova på.

Vi hoppas och tror även att Internationella veckan får en fortsättning även nästa år och kanske blir en tradition i Motala. Vi kommer att ha en träff i slutet av december för att utvärdera veckan.

Vi funderar också på att erbjuda studiecirklar, läsecirklar med lättlästa böcker under nästa år.

De projektpengar som vi har kvar nu vid projektets slut kommer vi att använda till att fortsätta med Mötesplatsen eller något liknande, att kunna ta in vikarie när det blir mycket visningar för ordinarie personal samt andra aktiviteter som riktar sig till den aktuella målgruppen.

Synpunkter och reflektioner

Eftersom vi under hösten bytt biblioteksdatasystem från Mikromarc till Book-IT så har mycket av vår tid och energi gått åt till detta. Det har dessutom försvårat vid våra visningar när vi inte riktigt har kunnat visa katalogsökning eftersom så mycket inte har stämt i katalogen och vi själva inte riktigt hunnit lära oss hur allt fungerar.

Det har ibland varit svårt att få tag i bibliotekarievikarier. Vi skulle ha använt vikarier vid fler tillfällen, särskilt under våren 2011, än vi gjort om vi hade haft möjlighet. Det är en av orsakerna till att så mycket av projektmedlen är kvar.

En annan orsak är att vi inte har anlitat någon reklambyrå för vår marknadsföring av Mötesplatsen och Internationella veckan utan bara kommunens kopiering. Det har inneburit att de 1000 foldrar vi tryckte upp för Internationella veckan inte kostade oss någonting och inte heller de drygt 300 foldrarna om Mötesplatsen. Annonsering har gjorts i Motala tidning en gång när de hade totalutlägg, dvs. alla i kommunen fick tidningen. Den annonsen betalade vi själva.

De projektmedel som är kvar kommer vi att fortsätta att använda under 2012 på samma sätt som under detta år.

Bilagor:

Erbjudande om biblioteksvisningar

Folder – Mötesplatsen

Folder – Internationella veckan

Norrköpings Stadsbibliotek

Projektansvarig

Namn: Carina Ljung

Befattning: Bibliotekarie

Telefon: 011-152671

E-post: carina.ljung@norrkoping.se

Projektets syfte/mål

Genom nya programpunkter samt gemensam marknadsföring nå fler personer med annat modersmål än svenska för att minska den digitala klyftan samt skapa möjligheter för denna grupp att bli mer delaktig i samhället. Utveckla det nuvarande samarbetet med olika aktörer för det gemensamma ändamålet.

Vi vill bland annat erbjuda visningar av våra Internetresurser, bokinspiration med lättlästa böcker, läsecirklar med lättläst, språkcafé/samtal med lokalhistorisk anknytning, internetintroduktioner m.m.

Tanken är att detta ska vara ett projekt som involverar många delar av bibliotekets verksamhet och därför också många bland personalen. Eftersom vi involverar många av personalen i projektet är förhoppningen att detta bidrar till att projektets syfte och mål kommer att ses som en naturlig del av verksamheten.

Genomförande

Under året har vi framställt olika foldrar (se bifogad fil) för att marknadsföra de tjänster som vi har på biblioteket; dels de som vi redan har i den dagliga verksamheten men även nya arrangemang som vi har utvecklat under året. Foldern har delats ut till olika skolor och studiecirklar där vi erbjuder bland annat bokprat, lokalhistoriska samtal, Internetintroduktioner m.m. Syftet med foldern är att vi alltid ska kunna ha någonting handfast med oss att dela ut när vi rör oss utanför biblioteket för att marknadsföra vår verksamhet. Genom att ha en bred folder som visar en stor del av våra resurser istället för att ha olika foldrar till olika målgrupper är förhoppningen att de målgrupper vi vänder oss till ska upptäcka någonting nytt med bibliotekets utbud av tjänster. Förutom att foldern har delats ut till redan existerande och nya kontaktnät har vi även pratat om vår verksamhet när tillfälle har getts, exempelvis deltog 2 bibliotekarier och 2 biblioteksvårdar vid SFI:s våravslutning för att informera alla elever samt lärare om vad vi kan erbjuda.

Under året har Norrköpings stadsbibliotek genomfört olika föreläsningar med tema Internet (bibliotekets hemsida, internetresurser m.m). Arbetet med läsecirklar gentemot elever från SFI har fortsatt under året och vi genomförde 4 stycken läsecirklar, med 5 träffar varannan vecka per grupp. Det läsförämjande arbetet syns även i att vi genomförde 5 stycken bokprat om lättlästa böcker för elever från SFI, en positiv utveckling från tidigare år.

Verksamheten med språkcafé har fortsatt under 2011 med två tillfällen per vecka. Det är en fortsatt populär verksamhet som utvecklades något under året efter önskemål från frivilligarbetarna. Lokalen för språkcaféet flyttades till det något lugnare Café Swartz och

efter önskemål från SFI är det numera ett tillfälle på förmiddagen och ett på eftermiddagen för att så många som möjlighet ska kunna gå.

Vår förhoppning var att utveckla verksamheten med bland annat samtal med lokalhistorisk anknytning, någonting som inte har blivit av under året. Dock är det en verksamhet som presenteras i foldern "Boka biblioteket" och förhoppningen är därmed att de skolor, föreningar och organisationer vi vänder oss till ska se alla resurser som vi har att erbjuda.

Tanken med projektet är att det ska genomsyra hela biblioteksverksamheten och som en naturlig del av detta även en större del av personalgruppen. Även om det är ett tankesätt som finns hos många i personalen så har det varit några nyckelpersoner som har arbetat drivande med verksamheten under året.

Samverkan och externa kontakter

Norrköpings stadsbibliotek har samarbetat med Arbetsförmedlingen, Destination Arbete, SFI, Söderköpings flyktingmottagning, Föreningen Mångfalden, Röda Korset, Frivilligcentralen, Rotary.

Samarbetet med SFI har funnits länge och främst bestått av biblioteksvisningar (under 2011 genomfördes 42 visningar). Vi utvecklat samarbetet genom läsecirklar med lättlästa böcker, bokprat om lättlästa böcker samt biblioteksvisningar utifrån önskemål och intresse där vi bland annat har visat bibliotekets hemsida och Library Press Display. Vid läsecirkarna gentemot SFI medverkar även en person från Rotary, vilket har varit ett väldigt givande samarbete.

Kontakten med Arbetsförmedlingen och Destination Arbete har varit givande på så sätt att vi har kunnat nå ut till fler personer. Genom att Arbetsförmedlingen och Destination Arbete har varit medvetna om bibliotekets verksamhet har de kunnat fånga upp de personer som de möter för att hänvisa dem till oss.

Under hösten 2011 genomfördes en datakurs med 3 olika tillfällen för Söderköpings flyktingmottagning. Kontakten utvecklades efter att ansvarig person för flyktingmottagningen tog kontakt med biblioteket för en traditionell biblioteksvisning och därefter blev uppmärksammad på bibliotekets övriga resurser.

Under hösten träffade vi även Föreningen Mångfalden som i första hand inriktar sig på att aktivera äldre människor med annat modersmål än svenska. Kontakten med föreningen har därmed startat men vi har ännu inte genomfört någon typ av verksamhet gentemot Mångfalden, men förhoppningen är att utveckla samarbetet efter önskemål och intresse.

Språkcaféverksamheten har fortsatt att drivas i samarbete mellan stadsbiblioteket och Röda Korset, Frivilligcentralen och Rotary. Samarbetet har fortsatt att fungera väl och under hösten togs frågan om läxhjälp upp återigen. Affischer sattes upp på bland annat Campus Norrköping där vi sökte frivilliga som ville medverka i denna typ av verksamheten. Gensvaret blev stort och under 2012 kommer vi att göra ett nytt försök med läxhjälp, utöver den ordinarie språkcaféverksamheten.

Sammanfattningsvis så har Norrköpings stadsbibliotek både haft kvar och utvecklat samarbetet med externa aktörer sedan tidigare samt funnit nya samarbetspartner i linje med biblioteksverksamheten. Genom att samarbeta med externa aktörer har vi kunnat nå ut till fler människor än vad vi hade gjort om vi enbart marknadsförde oss inom huset samt förbättrat verksamheten för våra existerande och nya låntagare.

Vi upplever fortfarande att det är svårt att nå ut med informationen om vad vi på biblioteket kan erbjuda olika föreningar och målgrupper. Det är svårt att marknadsföra en verksamhet som har så många olika inriktningar och försöka nå grupper som vi inte når redan idag. Svårigheten ligger dels i att öka antalet nya besökare till vår programverksamhet samt att få de existerande externa kontakterna medvetna om vad vi kan göra utöver det som de är vana vid att vi erbjuder.

Resultat och måluppfyllelse

För Lärmiljöprojektet finns inga uppsatta mål gällande antalet personer, jämfört med Nyttan och Nöje där målsättningen för hela projektet låg på 400 unika personer. Norrköpings stadsbibliotek lyckades nå 148 personer (varav 108 unika personer).

Förhoppningen med projektet var att vi genom nya programpunkter och en gemensam marknadsförening skulle kunna nå fler personer med annat modersmål än svenska. Vi hade som mål att genomföra detta i samarbete med lokala aktörer. Efter att den gemensamma foldern togs fram har intresset ändå ökat för bibliotekets verksamhet, exempelvis bokprat med lättlästa böcker. Alla programpunkter i foldern har inte varit aktuella för alla föreningar som vi har nått ut till, men det har ändå varit ett bra sätt att kunna visa vår verksamhet och de resurser som vi har. Samarbetet med de lokala aktörerna har fungerat bra och tillsammans med dessa har vi kunnat nå ut till fler personer, vilket var vår målsättning.

Alla programpunkter som vi har erbjudit har inte efterfrågats (exempelvis lokalhistoriska samtal). Däremot har intresset ökat för de programpunkter som liknar den tidigare basverksamheten som vi har bedrivit på stadsbiblioteket. Marknadsföreningen av foldern och därmed vår verksamhet har fungerat bra även om vi känner att den givetvis hade kunnat fungera bättre: finns det fler organisationer och föreningar som vi kan vända oss till, hur når vi de människor som står utanför de föreningar som vi samarbetar med, hur når vi helt nya målgrupper?

Samarbetet med de existerande externa kontakterna har fungerat positivt och de nya kontakterna har också hjälpt till att utveckla verksamheten. Även här upplever vi att det vore positivt att kunna nå ut till allt fler för möjlighet till externa samarbeten men det är problematiskt att försöka finna rätt person på rätt plats.

Även om verksamheten har uppmärksammats av personalstyrkan hade det varit positivt om arbetsfördelningen hade varit jämnare istället för att det ska vara ett fåtal personer som ansvarar för utvecklande och genomförande av verksamheten.

Hur projektet övergår i ordinarie verksamhet

Tanken var redan från början att integrera projektet i den ordinarie verksamheten och därför kommer vi att fortsätta arbetet. Verksamhet såsom biblioteksvisningar, internetföreläsningar, läsecirklar, bokprat, språkcafé (och från och med våren 2012 även läxhjälp) kommer att fortsätta.

Samarbetet med våra externa aktörer kommer även det att fortsätta. Förhoppningen är som sagt att dels kunna utveckla det existerande samarbetet och även finna nya aktörer. Den nystartade kontakten med Föreningen Mångfalden är någonting som vi hoppas kunna utveckla under året.

Eftersom Norrköpings stadsbibliotek genomför en omorganisation vore det positivt ifall målet med att större delen av personalstyrkan involveras i denna typ av verksamhet blir ännu mer verkligt.

Jenny Ek och Carina Ljung, Norrköpings stadsbibliotek

Valdemarsvik

Projektansvarig

Namn: Johan Sundlöf

Befattning: Bibliotekarie

Telefon: 0123-193 46

E-post: johan.sundlof@valdemarsvik.se

Projektets syfte/mål

Syfte; Ökat samarbete - att utöka samt fördjupa de vi redan har och hitta nya former för samverkan, att biblioteket ska vara en naturlig mötesplats, kunna ge information och bidra till folkbildning. Hitta nya sätt att nå de grupper som är svåra att nå och skapa nya arbetsätt.

Mål; Öka den digitala delaktigheten och även delaktighet och kulturellt utbyte i samhället, hitta nya samarbetsformer samt skapa nya arbetsrutiner.

Genomförande

Vad gäller beståndsutvecklingen så började vi med en form av teoretisk informationsinsamling för att skapa oss en grund att stå på inför den mer praktiska inköpsprocessen. Det inleddes med att vi bjöd in kommunens flyktingsamordnare för ett möte som gick ut på att utdröna särskilda behov och vilka språk som var mest representerade i kommunen. Resultatet av det mötet var bland annat att de största språkgrupperna i kommunen var t ex somaliska, arabiska, och persiska. I nästa skede tog vi, efter ett tips ifrån Länsbibliotek Östergötland, kontakt med Norrköpings stadsbibliotek för att komma i kontakt med den person som jobbat med beståndsutvecklingen för personer med utländsk bakgrund. Den kontakten visade sig vara ytterst lukrativ då vi fick mycket goda tips och litteraturlistor som visade hur de tänkt och resonerat kring sin beståndsutveckling. I nästa fas i informationsinsamlingen började vi leta reda på vilka inköpskanaler som skulle kunna vara användbara för att fylla våra behov i beståndsutvecklingen. Dessa inköpskanaler fann vi bland annat genom Internationella bibliotekets webbplats, kontakten på Norrköpings stadsbibliotek samt genom allmän egen informationssökning på exempelvis Google och så vidare.

När vi bildat oss ett underlag bestående av litteraturlistor och inköpskanaler satte vi så igång med själva inköpsprocessen. Det svåra, insåg vi i stort sett omgående, var att hitta litteratur på somaliska. Tillslut hittade vi dock förlaget Vivlio där vi bland annat fastnade för deras "samma bok flera språkböcker" där t ex somaliska var representerat. Vidare köpte vi in t ex körkortsböcker, bibeln, koranen, kokböcker och barnböcker på framförallt somaliska, arabiska och persiska ifrån olika inköpskanaler.

De aktiviteter vi valde att arbeta med var handledningar/biblioteksvisningar på språken somaliska, arabiska och persiska. Att vi valde just denna aktivitet var att vi tillsammans med flyktingsamordnaren kom fram till att just det för denna typ av aktivitet fanns ett i kommunen reellt behov. Konkret gick det till så att vi bjöd in flyktingsamordnaren till ett möte på biblioteket för att diskutera behov och särskilda målgrupper. Ur det mötet kom vi fram till att vi ville jobba med biblioteksvisningar riktat till språkgrupperna somaliska, arabiska och persiska samt att de skulle utföras på respektive språk av en representant från

respektive språkgrupp. Flyktingsamordnaren fick i uppdrag att använda sig av sitt kontaktnät i kommunen för att komma åt för projektet lämpliga handledare. Efter ett par veckor blev vi på biblioteket kontaktade av flyktingsamordnaren med det glädjande beskedet att han hade fått tag i 3 st aspiranter till projektet. En somalisk-, en arabisk- samt en persisktalande. Dessa tre bjöds således in till biblioteket för att diskutera eventuellt upplägg och egna tankar och idéer. En viktig grundsten vi diskuterade inför projektet var deltagarnas egna delaktighet i utförande etc. Detta av flera skäl, men bland annat för att de skulle känna sig bekväma i sina handledarroller samt betoningen av att projektet i sig skulle handla om ett samarbete på så jämlika grunder som möjligt. Ur diskussionerna med de tre aspiranterna kom vi fram till att innehållet i deras handledningar/biblioteksvisningar skulle vara en enklare visning av biblioteket, visning av bibliotekets resurser riktat till just deras språkgrupp samt visning av bibliotekets digitala resurser och Library Press Display. Dessa visningar skulle vara av "mingel-karaktär", det vill säga att handledaren skulle finnas till hands under en tvåtimmarsperiod för intresserade deltagare. Det blev tre visningar varav två på huvudbiblioteket och en på filialen i Gusum. Samtliga handledare har fått lön för både tiden för våra möten samt tiden för sina visningar.

Marknadsföringen av visningarna bestod av flera delar. En del var den muntliga marknadsföringen där handledarna samt flyktingsamordnaren spred information om visningarna i sina kanaler. En annan del var utformningen av affischer. Denna utformning gjorde vi tillsammans med respektive handledare och det gick till som så att vi diskuterade vad vi ville att det skulle stå och sen skrevs själva texten på respektive språk. Dessa affischer spreds sedan ut i kommunen på anslagstavlor och vid köpcentrum osv. Antal deltagare i visningarna var totalt 32 st (7+8+17).

Vi tycker det har varit ett mycket givande projekt som verkligen lyft berörda delar av verksamheten på ett positivt sätt. Vad vi kan märka av är ett ökat besöksantal samt datorbokningar ifrån målgrupperna. Vi får även fler frågor som rör litteratur på målgruppernas hemspråk. Många frågar efter de böcker vi har i formen "samma bok flera språk", ett jättebra redskap för att lära sig svenska språket säger de. Även arbetet med de digitala resurserna har varit givande. Framförallt Library Press Display som många deltagare imponerats av och använder sig ganska mycket av. Den stora nackdelen med Library Press Display är dock att t ex vår största språkgrupp somaliska saknas. Något som lett till viss besvikelse även om de hittat andra digitala resurser att nyttja.

Samverkan och externa kontakter

Vår externa kontakt har varit vår flyktingsamordnare samt delar av dennes kontaktnät och samarbetet framgår i föregående avsnitt **Genomförande**.

Vi såg det som vårt huvudfokus att komma igång med ett samarbete med flyktingsamordnare och människor med utländsk härkomst, och det har vi nu gjort och har en bra grund att stå på när vi vidareutvecklar detta arbete.

Tanken har hela tiden varit att använda detta projekt som en språngbräda in i den ordinarie verksamheten. Vi såg och ser ett behov av att arbeta med detta kontinuerligt så vår målsättning är att fortsätta trots att projektet är avslutat. Vi har med projektet fått ett underlag att arbeta med dessa frågor på ett sätt som vi inte fått annars, så det finns inget som säger att vi inte kan fortsätta.

Resultat och måluppfyllelse

Vårt mål var att: öka den digitala delaktigheten och även delaktighet och kulturellt utbyte i samhället, hitta nya samarbetsformer samt skapa nya arbetsrutiner.

Genom att arbeta med visning av och arbete med bibliotekets digitala resurser samt Library Press Display har vi ökat den digitala delaktigheten för språkgrupperna somaliska, arabiska samt persiska. När vi nu skapat en gemensam samarbetsplattform tillsammans med flyktingsamordnaren så har vi där hittat nya samarbetsformer och arbetet med projektet i sin helhet har automatiskt skapat nya arbetsrutiner.

Vi tycker att vårt önskade resultat är uppnått men vi ser även att det finns mycket mer att göra inom detta område så vi ser fram emot arbetet vidare med detta. Det egentligen enda negativa vi kan känna är de redan påpekade bristerna i Library Press Display med t ex avsaknaden av somaliska och andra språk.

Hur projektet övergår i ordinarie verksamhet

Vi har genom projektet fått en ökad kompetens vad gäller mediebevakningen av litteratur på andra språk än svenska samt bibliotekets digitala resurser för densamma målgrupp. Denna nytillkomna kompetens använder vi i vår ordinarie verksamhet när vi t ex jobbar med och ska köpa in medier på andra språk än svenska.

Det kontaktnät vi skapat innehållandes flyktingsamordnare och handledare på tre språk är också viktigt att värna om och jobba vidare med. Vi ser det som helt naturligt att arbeta vidare med dessa för att vidare utveckla arbetet med personer med utländsk bakgrund. När vi nästa år flyttar biblioteket till nya lokaler och där får tillgång till ett avskilt rum så öppnar även det upp möjligheten att ytterligare jobba med denna typ av aktivitet. Ett sådant rum saknar vi i dagens bibliotekslokal.

Övrigt

Ett viktigt projekt och arbete med en fråga som verkligen behöver lyftas som den gjort i detta fall.